

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö toteuttaa osaltaan kaupungin strategiaa eli Espoo-tarinaa ja valtuustokauden tavoitteita. Kasvun ja oppimisen toimialan tulosityksikkönä se rakentaa osaltaan yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toisen asteen koulutukseen. Tulosityksikön toiminta-ajatuksena on järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohdiana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö tarjoaa laadukasta opetusta esi- ja perusasteella. Laadukkuuden osoittamiseksi suomenkielisen opetuksen tavoitteena on, että espooalaisten koulu- ja opiskelijoiden oppimistulokset ovat kärkisijoilla valtakunnallisissa vertailuissa. Oppivelvollisuus uudistuksen myötä on entistä tärkeämpää, että kaikki oppilaat saavat peruskoulun päätötodistuksen ja mahdollisimman moni jatkaisi toisen asteen koulutukseen suoraan peruskoulun jälkeen. Erityisen haasteen muodostavat perusopetuksen kannalta ikätasoisesti myöhään Suomeen tulleet oppilaat.

Suomenkielisen perusopetuksen kokonaisoppilasmäärän arvioidaan kasvavan vuoden keskiarvona noin 418 oppilasta (+1,4 %) vuodesta 2021. Kasvu painottuu yläkoululaisiin. Esioppilaiden määrän ennakoitaan hieman pienenevän. Yhteistyötä suomenkielisen varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään tavoitteena sujuvoittaa oppilaan siirtymistä varhaiskasvatuksesta peruskouluun.

Peruskoulun lisäopetukseen valittiin elokuussa 2021 oppivelvollisuus uudistuksen mukaisesti ne oppilaat, jotka eivät saaneet toisen asteen koulutuspaikkaa. Lisäopetus muuttuu 1.8.2022 alkaen tutkintoon valmentavaksi koulutukseksi (TUVA) ja uudistuu sisällöllisesti. Tutkintoon valmentavan koulutuksen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä Omnian kanssa.

Opetuksen kehittäminen

Syysystä 2019 alkaen on kaikille luokka-asteilla käytössä olevan viimeisimmän opetussuunnitelman ytimessä ollut oppiaineisiin sitomattomat laaja-alaiset osaamisen alueet. Oppiminen on koulutyön keskiössä. Oppimisen ilo parantaa oppimisen laatua, lisää kouluviihtyvyyttä ja edistää yhteenkuuluvuutta. Näin syntyy elämikäinen oppimisen halu ja KuntaKesä -työskentelyn yhteydessä kuvattu osaava espooalainen. Kuvattu toimintakulttuurin muutos vaatii prosessiluonteensa takia jatkuvaa täydennyskoulutusta sekä opetustoimen suunnittelu- ja seurantatyötä sekä suunnitelmallista digitaalisten oppimateriaalien, työtapojen sekä ICT-infran päivittämistä. Tätä työtä on tehty jatkuvasti vuodesta 2016 asti ja päivittävän täydennyskoulutuksen prosessia jatketaan edelleen vahvistettuna kehittäjäopettajien uudistetulla toimintamallilla.

Tieto- ja viestintäteknikka

Tieto- ja viestintäteknikan määräraha sisältää peruskoulujen ja lukioiden tietoliikenne-, tietojärjestelmä-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikkalaitteiden leasing-vuokrat sekä opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvat menot.

Koulujen toimintakulttuuria ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti ja kehitetään oppimisen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä.

Oppilaiden käytössä olevien digilaitteiden määrää pyritään edelleen tasavertaistamaan lisäämällä edullisempien päätelaitteiden määrää. Tavoitteena on saavuttaa kaikkien perusopetuksen koulujen osalta laitteiden määrässä suhdeluku 1,5 oppilasta / päätelaite. Uusitaan noin 6 000 oppilaskäytössä olevaa päätelaitetta.

Oppimistilojen esitustekniikkaa uusitaan elinkaarivaihdoin. Varaudutaan koulujen muuttoihin ja niistä koituviin muuttokustannuksiin sekä uusien koulujen varustamiseen nykyaikaisella AV-tekniikalla. Ohjelmoinnin, robotiikan ja uusien teknologioiden sekä niihin liittyen maker-tekemisen osaamista edistetään. Mediataitojen osaamista vahvistetaan mm. Mediapajan keinoin.

Oppimisen kolmiportainen tuki

Yleinen, tehostettu ja erityinen tuki järjestetään 1.8.2016 voimaan tulleen opetussuunnitelman mukaisesti. Yleinen ja tehostettu tuki järjestetään oppilaan omassa lähikoulussa.

Erityisen tuen piirissä opiskelee lukuvuonna 2021-22 yhteensä 2 927 oppilasta eli noin 9,6% oppilaista. Tuki järjestetään oppilaan tarpeen mukaan joko yleisopetuksen ryhmässä tai erityisluokassa. Oppilaan tarvitsema erityinen tuki pyritään järjestämään entistä useammin omassa koulussa tai omalla alueella. Näin oppilas käy mahdollisuuksien mukaan koulua omassa sosiaalisessa ympäristössään ja koulumatkan pituus pysyisi kohtuullisena. Tilauskuljetuksissa (koulutaksi) siirrytään vuoden 2022 alusta aluepohjaiseen hinnoitteluun, jossa Espoo on jaettu neljään alueeseen. Alueen sisäiset kuljetukset ovat edullisempia kuin aluerajan ylittävät kuljetukset mikä myös tukee ajatusta järjestää erityinen tuki oppilaan asuinpaikan lähellä.

Monikulttuuriset opetuspalvelut sekä kansainvälinen opetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa opiskelee yli 6900 vieraskielistä oppilasta, mikä on noin 23% kokonaisoppilasmäärästä. Oman äidinkielen opetusta järjestetään 1. luokasta alkaen. 40 eri kielellä yhteensä noin 4 500 oppilaalle. Osa opetuksesta toteutetaan etäopetuksena.

Oman äidinkielen opetuksesta saadaan erillistä valtionosuutta pidettyjen tuntien mukaan. Katso-
musaineiden opetusta tehostetaan laajentamalla etäopetusta, jotta oppilaiden kuljetustarve toiseen kouluun oman uskonnon tunneille vähenisi. Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyneiden oppilaiden tukemista tehostetaan tarjoamalla samanaikaisopetusta omalla äidinkielenä. Yhteistyötä maahanmuuttajahuoltajien kanssa vahvistetaan kulttuuri-ohjaajien avulla.

Maahanmuuttajien valmistavaa opetusta järjestetään entistä useammin oppilaan omassa lähikoulussa, jolloin oppilas pääsee heti mukaan lähikoulun sosiaaliseen ympäristöön ja siirtyminen yleisopetuksen ryhmään tapahtuu sujuvasti.

Englanninkielistä opetusta järjestetään kahdessa, kaksikielistä (suomi - englantia) opetusta seitsemässä ja ruotsinkielistä kielikylpyopetusta viidessä peruskoulussa. Aloittavan ryhmän minimikoko on 18 oppilasta.

Iltapäivätoiminta

Perusopetuksen iltapäivätoimintaan osallistuu lukuvuonna 2021-2022 yhteensä noin 4600 oppilasta. Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa. Iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saavat koulujen tilat käyttöönsä korvauksetta.

Iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteita uudistetaan syksystä 2022 alkaen huomioiden hankintalaki sekä taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelman linjaukset palvelujen hankintatavoista.

Iltapäivätoimintapaikat jaetaan hakuaikana hakeneille oppilaille. Talousarvioehdotus sisältää ilta-päivätoiminnan kaikille paikkaa hakeneille, sekä 1. ja 2. luokan oppilaille että sitä vanhemmille erityisen tuen oppilaille.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon osalta vuonna 2022 valmistaudutaan sote –uudistuksen tuomaan muutokseen, jossa opiskeluhoollon henkilöstö siirtyy Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Tavoitteena on, että opiskeluhoollon palvelut jatkuvat siirtymävaiheen yli sujuvasti ilman katkoksia. Edetään Espoossa- hankkeella sekä opiskeluhoollon ja koulun uusilla toimintatavoilla tuetaan perheiden ja uusien oppilaiden koulupolun alkua.

Syrjäytymisen ehkäisyyn pyritään panostamaan entistä varhemmin yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskelun keinoin sekä opinto-ohjausta tehostamalla. Harrastustoimintaa peruskouluissa lisätään harrastamisen Suomen mallin avulla. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi yläkoulussa järjestetään kaksi ryhmää joustavaa perusopetusta (JOPO) Karakallion koulussa. Joustavan perusopetuksen laajentamista eteläiseen Espooseen harkitaan tarveperustaisesti.

Vuoden 2022 erityisenä haasteena perusopetuksessa on poikkeusoloista aiheutuneen oppimis- ja hyvinvointivajeen paikkaaminen. Tässä hyödynnetään vuosille 2021-22 myönnettyä erityistä valtionavustusta, josta suomenkielisen perusopetuksen osuus on 1,86 M€.

Kehittämishakkeet

Lukuvuonna 2021–2022 on perusopetuksessa käynnissä seuraavat kehittämishakkeet, jotka etenevät kukin omien suunnitelmien mukaisesti:

Koulun kerhotoiminnan tukeminen (145 000 euroa), Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen (271 600 euroa), Kielitietoinen Espoo (20 000 euroa), Espoon kielitutorit -hanke (25 000 euroa), Varhaiskasvatuksen, ruotsinkielisen sivistystoimen, kirjastopalvelujen ja suomenkielisen perusopetuksen yhteistyönä Espoo on saanut valtion erityisavustusta lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin (220 000 euroa), Innokas-verkoston valtakunnallinen hanke (32 040 euroa), Perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittäminen (230 000 euroa), Sitouttavan koulu yhteistyön pilotointi (600 000 euroa), Poikkeusolojen vaikutusten tasaamiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa Espoossa vuosille 2020–2021 (5 085 858 euroa) ja 2021-22 (2 308 000 euroa), Inklusion ja yhdenvertaisuuden käytänteitä tasa-arvoisen esi- ja perusopetuksen toteutuminen (3 254 315 euroa), Oikeus oppia -hanke toimialatasoisena (350 000 euroa)

Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelma

Taloudellisesti kestävä Espoo ohjelman toteuttaminen etenee suunnitellusti. Tärkeimpiä vuonna 2022 toteutuvia toimenpiteitä ovat yleinen henkilöstösäästö, kouluyksiköiden koon kasvattaminen, väistötiloista luopuminen, ICT-laiteiden yksikköhinnan pienentäminen sekä pienistä kouluyksiköistä luopuminen. Edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu valtuustokauden loppuun asti.

Palvelutuotteet

Palvelutuotteet 2020-2024 (€)							
	TP 2020	TA 2021	ENN 2021	2022	2021-2022 muutos-%	2023	2024
31A SUOMENKIELINEN PERUSOPETUS							
Yleisopetus 1-9 lk							
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	214 435 077	233 565 938	236 803 115	236 631 947	-0,1 %	241 179 387	244 984 746
- suorite: oppilas	24 116	24 729	24 729	25 127	1,6 %	25 314	
- yksikkökustannus €/oppilas	8 892	9 445	9 576	9 417	-1,7 %	9 528	0
Erityisopetus 9v.							
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	29 285 766	26 398 446	26 764 323	26 744 977	-0,1 %	27 258 945	27 689 040
- suorite: oppilas	2 275	2 350	2 350	2 358	0,3 %	2 375	
- yksikkökustannus €/oppilas	12 873	11 233	11 389	11 342	-0,4 %	11 475	0
Mamu/valmistava opetus							
Palvelutuotteen kokonaiskustannukset	17 918 074	20 173 952	20 453 559	20 438 775	-0,1 %	20 578 978	20 903 676
- suorite: oppilas	1 853	1 864	1 864	1 870	0,3 %	1 884	
- yksikkökustannus €/oppilas	9 670	10 823	10 973	10 930	-0,4 %	10 923	0

Muut mittarit 2020-2024							
	TP 2020	TA 2021	ENN 2021	2022	2021-2022 muutos-%	2023	2024
- laskennallinen keskimääräinen ryhmäkoko peruskoulu	13,2	13,5	13,5	13,9	3,0 %		

Toimintaa tehostetaan siten, että yksikköhinnat kasvavat maltillisesti tai laskevat, vaikka vuokra-kustannukset kasvavat 1,6 prosenttia. Henkilöstökustannukset kasvavat 0,9 prosenttia.

Yleisopetuksen 1-9 luokkien yksikkökustannus laskee vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna -1,7 % johtuen vuoden 2021 suuresta hankerahan määrästä, joka kasvattaa vuoden 2021 henkilöstökustannuksia talousarvioon verrattuna. Toimitilavuokrien ja henkilöstökustannusten kasvusta huolimatta yleisopetuksen 1-9 lk yksikkökustannus laskee vuonna 2022 -0,3 % verrattuna vuoden 2021 talousarvioon, koska kokonaiskulut kasvavat vähemmän (+1,3 %) kuin oppilasmäärä kasvaa (1,6 %).

Erityisopetuksen 9-v ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen yksikköhinnat laskevat vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna -0,4 %, koska hanketulon suuri määrä nostaa vuoden 2021 henkilöstökustannuksia talousarvioon verrattuna. Erityisopetuksen 9-v ja maahanmuuttajaopetuksen yksikköhinnat kuitenkin kasvavat vuoden 2021 talousarvioon verrattuna 1,0 %, koska kokonaispanostukset em. toimintoihin kasvavat suhteellisesti enemmän kuin oppilasmäärät kasvavat.

Henkilöstö

Suomenkielisen opetuksen henkilöstömäärän arvioidaan hieman vähenevän vuodesta 2021 vuoteen 2022. Syinä tähän ovat opetuksen määrärahojen pienentyminen sekä hankerahoituksen arvioitu pieneneminen. Henkilöstömäärän pienentyminen pystytään toteuttamaan hallitusti hyödyntämällä eläköitymistä ja määräaikaistuuksien päättymistä. Uudet vakanssit kohdistuvat lähinnä määräaikaisten työsuhteiden vakinaistamiseen oppilasmäärän kasvaessa. Myös henkilöstövuokrausta vähennetään ja korvataan omalla henkilökunnalla. Vuoden 2022 jälkeen henkilöstömäärän ennakoitaan jälleen kasvavan oppilasmäärän mukaisesti.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulokortin tavoitteisiin. Tulosityksikön henkilöstön osaamisen kehittämisen painopistealueita vuonna 2022 ovat kolmiportainen tuki, vieraskielisyyden tuki sekä digitalisaatio. Näillä pyritään vahvistamaan kolmiportaisen tukeen liittyvää osaamista, vastaamaan vieraskielisten oppilaiden määrän kasvun mukaan tuomaan haasteeseen sekä hyödyntämään digitalisaation mahdollisuuksia.

sia entistä paremmin. Painopistealueiden mukainen osaamisen kehittäminen koskee kaikkia henkilöstöryhmiä.

Talous

1000 EUR	Muutettu TA				
	TP 2020	2021	TA 2022	2023	2024
Toimintatulot	12 454	12 013	12 213	12 508	12 824
Toimintamenot	-284 089	-319 465	-323 978	-330 204	-335 414
Toimintakate	-271 635	-307 452	-311 765	-317 696	-322 590
Suunnitelmapoistot	-2 397	-2 792	-2 792	-2 792	-2 792
Tilikauden tulos	-274 032	-310 244	-314 557	-320 488	-325 382
Menot euroa/asukas	970	1 073	1 071	1 075	1 075

Opetuksen henkilöstömäärärahat määrärahat vuodelle 2022 ovat noin 138 M€, missä on laskua noin 3,7 M€ vuoteen 2021 verrattuna. Oppilasmäärien kasvusta aiheutuvat menojen lisäykset tasapainotetaan talousarviossa vähentämällä perusopetuksen jakotunteja erityisesti niiden ryhmien osalta, jotka jo lähtökohtaisesti työskentelevät pienemmissä ryhmissä mm. kielen opetuksessa. Tarvikemäärärahat pysyvät oppilasta kohden vuoden 2021 tasolla. Avustajapalvelumäärärahojen kokonaissumma pysyy vuoden 2021 tasolla, mutta oppilasmäärän kasvua ei ole huomioitu.

Tilakustannukset kasvavat noin 2 M€ vuoteen 2021 verrattuna. Vuonna 2022 valmistuvat Tuomarilan koulun peruskorjaus ja laajennus, Jousenkaaren koulu sekä PPP-hankkeina (Public-Private Partnership) toteutettavat Nauriskasken, Perkkaan ja Pohjois-Tapiolan koulut. Näiden valmistuessa vastaavasti luovutaan osasta väliaikaisia ja huonokuntoisia koulutiloja. Pitkän tähtäimen tavoite on kasvattaa peruskoulujen yksikkökokoja, sillä oppilaskohtaiset kustannukset ovat isossa kouluyksikössä pienemmät ja erikoisluokkatilojen käyttöaste parempi kuin pienessä koulussa.